

Levensvragen van volwassenen en kinderen

Vroeger fungeerden vooral de pastoor of de dominee als geestelijk verzorgers voor mensen die te maken kregen met levensvragen als gevolg van heftige gebeurtenissen in hun leven of de eindigheid van het bestaan. Tegenwoordig zijn er ook gespecialiseerde geestelijk verzorgers. Niet alleen voor volwassenen vanaf 50 jaar, maar ook voor kinderen met een levensbedreigende ziekte. Geestelijk verzorger Joris de Lange van het Centrum voor Levensvragen Westelijke Mijnstreek en Monique Christophe, coördinator van het Netwerk Integrale Kindzorg, vertellen over het belang van deze begeleiding.

“Op het moment dat mensen raken aan de grenzen van het leven, dienen zich altijd levensvragen aan”

De Centra voor Levensvragen in Limburg geven volwassenen vanaf 50 jaar de mogelijkheid om kosteloos in gesprek te gaan over wat hen ten diepste bezighoudt. Het aanbod is niet bedoeld voor mensen in een zorginstelling. Het gaat concreet over levens- en zingevingsvragen die op elk moment in je leven op kunnen komen, maar ook tijdens het sluitstuk van je leven. Joris de Lange heeft als geestelijk verzorger voor het Centrum van Levensvragen en de hospices van Zuyderland dagelijks te maken met dit soort vragen. Hij ziet het aantal mensen met levensvragen die geen directe binding hebben met een geloofsgemeenschap snel groeien. Hij spreekt vooral vijftigplussers, maar ook mensen die ongeneeslijk ziek zijn. Geestelijk verzorger Joris de Lange: “Het gaat onder andere om cliënten die te horen krijgen dat hun ziekte niet meer te genezen is. Op zulke momenten raken mensen aan de grenzen van het leven, en kunnen zich levensvragen aandienen zoals ‘Waarom overkomt mij dit?’, ‘Heb ik het goed gedaan?’ of ‘Heb ik wel een zinvol leven gehad?’. Naast oplossingsgerichte zorg zoals pijnstilling of angstremmers, is het spreken over deze zingevingsvragen heel belangrijk voor mensen. Het kan ook zijn dat ze

hun hart willen luchten of over een schuldgevoel willen praten. Cliënten die hun hart kunnen luchten, merken dat hun innerlijke ruimte wordt vergroot. Het gaat vaak over spiritualiteit en bezieling. De gesprekken zijn niet oplossingsgericht, maar ze geven mensen wel levensruimte en op bijzondere momenten raak je soms samen heel even het geheim van het leven aan.” Tijdens zijn belangrijke werk luistert Joris het merendeel van de tijd vooral. “Mensen willen graag daadwerkelijk worden gehoord, zonder goedbedoelde adviezen of oordelen. Ik kan goed in stilte samen zijn met cliënten en maak soms gebruik van rituelen die kunnen helpen om vrede te vinden. Waar mogelijk ondersteun ik cliënten en hun familie bij het ontstollen van hun emoties.”

Palliatieve fase duurt langer bij kinderen

Voor ernstig zieke kinderen en hun systeem kan deze ondersteuning worden geboden vanaf het moment van een levensduurverkortende- of bedreigende diagnose. Die begeleiding kan ingezet worden via het Netwerk Integrale Kindzorg Limburg & Zuidoost-Brabant. Dit geschiedt dankzij de Impuls Geestelijke verzorging van VWS kosteloos, ter

bevordering van de inzet van geestelijke verzorging en rouw- en verliesbegeleiding in de thuissituatie. “Het gaat concreet om kinderen bij wie een ernstige ziekte wordt vastgesteld zoals kanker, spierziekten of een stofwisselingsziekte”, vertelt Monique Christophe. “De palliatieve fase duurt in hun geval meestal aanzienlijk langer dan bij volwassenen, want de medische mogelijkheden worden steeds beter. Wel is jammer genoeg de levensverwachting van deze groep ernstig zieke kinderen aanzienlijk korter dan van niet zieke kinderen. Het is belangrijk dat zij en de mensen om hen heen hierover kunnen praten met geestelijk verzorgers of verliestherapeuten. Kinderen gaan in de praktijk duidelijk anders om met rouw dan volwassenen. Ze hebben geen bucketlist maar willen vooral ‘zo normaal mogelijk zijn’ en de alledaagse dingen blijven doen. Zelfs in de terminale fase gaan kinderen daarom nog regelmatig ‘gewoon’ naar school, hun veerkracht is echt indrukwekkend. Kinderen kunnen uiteraard ook met zingevingsvragen worstelen zoals ‘waar ga ik straks

naartoe?’ of ‘mama, ga ik nu eerder dood dan jij?’ Niet alleen voor het patiëntje maar ook voor papa, mama en broers en zusjes is die situatie complex. Onze gespecialiseerde verliestherapeuten kijken daarom altijd naar het hele gezin. In een tijd waarin alle aandacht naar het zieke kind gaat, is het belangrijk om óók oog te houden voor de rest van de gezinsleden. We proberen daarom in elke fase van het proces iedere betrokkene psychosociale begeleiding op maat te bieden. Hoe ga je bijvoorbeeld om met je zieke kind of zusje? Hoe gaat het zieke kind zelf en het gezin om met het verlies van gezondheid en van toekomst, het zogenaamde ‘levend verlies’? Dat zijn allemaal onderwerpen die je met een geestelijk verzorger of een verliestherapeut kunt bespreken!”

HEEFT U VRAGEN OF WILT U MEER WETEN?

Zie onze advertentie over de Centra voor Levensvragen op pagina 50.

“Kinderen kunnen ook met zingevingsvragen worstelen zoals ‘waar ga ik straks naartoe’ of ‘mama, ga ik nu eerder dood dan jij?’”

Samen met u zorgen voor een mooi afscheid

Zoals ieder mens een uniek leven leidt, zo mag ook het afscheid uniek zijn.

Loosteeg 19a, 5981NJ Panningen
www.janssenuitvaart.nl

beheerder: Rouwcentrum & Afscheidshuis 'Panningen'